

TULEVAISUUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 4/2013 vp

Hallituksen vuosikertomus 2012

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2013 lähettäessään hallituksen vuosikertomuksen vuodelta 2012 (K 13/2013 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi perustuslakivaliokuntaan ja ulkoasiainvaliokuntaan samalla määrännyt, että pysyvien erikoisvaliokuntien on annettava asiasta lausunto perustuslakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- teollisuusneuvos Petteri Kuuva, työ- ja elinkeinoministeriö
- kehittämisspäälikkö Anne Kallio, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
- ympäristöneuvos Sauli Rouhinen ja ympäristöneuvos Merja Turunen, ympäristöministeriö.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta käsittelee molemmat sitä koskevat kohdat:

- Ilmasto- ja energiapolitiikka VNS 8/2009 vp — EK 45/2010 vp sekä
- Sähköisten potilaskertomusten ja sähköisen lääkemääräyksen toteuttaminen K 4/2006 vp — EK 50/2006 vp.

Lisäksi valiokunta keskusteli

- hallituksen toimintakertomusmenettelyn kehittämisestä.

1. Hallituksen kertomusmenettelystä

Tulevaisuusvaliokunta on vuonna 2007 lausunnossaan vuoden 2006 hallituksen kertomuksesta (TuVL 2/2007 vp) tarkastellut varsin kriittisesti kertomusmenettelyä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tuolloin valiokunta pohti eräänä mahdollisuutena koko kertomuksesta luopumista.

Hallituksen kertomukset kuuluvat hallituksen ja eduskunnan välisen keskustelun, hallituksen ohjauksen ja valvonnan pisimpään jatkuneisiin traditioihin. Niistä on siksi syytä pitää kiinni, mutta samaan aikaan ottaa huomioon myös muutoksen tarpeet. Eduskunnan on jatkossakin saatava riittävät ja oikeat tiedot hallituksen toiminnasta. Uudenlaiset viestinnän välineet ovat tehneet tarpeettomaksi joitakin kertomusten piirteitä. Samaan aikaan nopeutuva muutos ja kiristynyt taloudellinen tilanne ovat korostaneet toimenpiteiden vaikutusten arviointia.

Tulevaisuusvaliokunnan mielestä kertomusta on uudistettava. Nykyisin kertomusta hallitsee teknis-hallinnollinen kuvaus tehdyistä toimenpiteistä. Kertomusten ei tule rajoittua vain toimenpiteiden muodolliseen raportointiin, vaan ennen muuta vaikuttavuuteen, tuloksiin ja aikaansaannoksiin. Tätä varten tarvitaan

selkeitä kestäväen kasvun ja hyvinvoinnin indikaattoreita.

Kertomuksesta tulee näkyä selkeästi kunkin asian pääviesti (key message). Kertomuksessa tulisi tuoda esille talouden ja toiminnan analyttisen yleiskatsauksen lisäksi myös se, kuinka hallitus on toteuttanut hallinnonaloittain hallitusohjelmassa ja eduskunnan päätöksissä asetettuja tavoitteita lainsäädännön, budjetin ja toimintapolitiikan keinoin. On tarpeen tarkastella myös, mitkä tavoitteet eivät ole toteutuneet, ja perusteltava sitä, miksi ne eivät ole toteutuneet.

2. Tulevaisuusvaliokuntaa koskevat osuudet

Tulevaisuusvaliokunta käsitteli molemmat kertomuksessa sitä koskevat kohdat:

- Ilmasto- ja energiapolitiikka VNS 8/2009 vp — EK 45/2010 vp sekä
- Sähköisten potilaskertomusten ja sähköisen lääkemääräyksen toteuttaminen K 4/2006 vp — EK 50/2006 vp.

Sähköisten potilastietojärjestelmien osalta on Suomessa viime vuosina edistytty varsinkin julkisen terveydenhoidon sähköisissä sairauskertomuksissa, kuvantamisessa, sähköisissä läheteissä ja palautteissa sekä potilaskertomusten ja kuvantamistulosten katselussa.

Tulevaisuusvaliokunnan mielestä kehittämisen varaa on edelleen yksityisen sektorin ja varsinkin alle 500 reseptiä vuodessa kirjoittavien ammatinharjoittajien mukaan saamisessa.

Lisäksi pääpaino sähköisten potilastietojärjestelmien osalta on tähän asti ollut infrastruktuurin luomisessa ja tiedon keräämisessä. Tulevaisuusvaliokunnan mielestä painopisteen on jatkossa oltava tiedon käytössä eli uusien toimintamaalien ja prosessien kehittämisessä.

Ilmasto- ja energiapolitiikan osalta tulevaisuusvaliokunta painottaa kestäväen kasvun politiikkaa. Kestäväen kasvun luomiseksi tarvitaan inno-

vaatio-, energia- ja ilmastopolitiikan yhteisiä toimia.

Aiempaan energia- ja ilmastopoliittiseen lausuntoonsa (TuVL 2/2013 vp — VNS 2/2013 vp) viitaten tulevaisuusvaliokunta korostaa erityisesti bioenergiaan ja -materiaaleihin, älykkäisiin energiaverkkoihin, älyliikenteeseen sekä jätehuoltoon liittyviä globaaleja kestäväen kasvun mahdollisuuksia.

Lausunnossaan (TuVL 3/2013 vp — HE 112/2013 vp) tulevaisuusvaliokunta esitti konkreettisina toimenpiteinä harkittavaksi, että uusiutuvan energian hajautetun pientuotannon edistämiseksi toteutetaan tämän hallituskauden aikana seuraavat toimenpiteet:

- lainsäädännöllä ja ohjeistuksilla taataan hajautetun pientuotannon verkkoonpääsy
- syöttötariffien kokorajaa lasketaan 50:een tai 10 kilowattiin
- pienemmässä kokoluokassa otetaan käyttöön nettolaskutus mallilla, joka kannustaa riittävästi kuluttajia ja heidän yhteenliittymäänsä uusiutuvan energian lisäämiseen ja tuotannon optimointiin.

Lausunnossaan (TuVL 3/2013 vp — HE 112/2013 vp) tulevaisuusvaliokunta esitti myös, että vielä tämän hallituskauden aikana toteutetaan seuraavat toimenpiteet sähköautojen käytön kasvun ja älyliikenteen edistämiseksi:

- sähköautojen hankintaa vauhditetaan määräaikaisilla verohelpotuksilla
- valtio ja kunnat hankkivat sähköautoja omaan käyttöönsä
- kunnat käynnistävät koehankkeita ja antavat määräaikaisia helpotuksia esimerkiksi pysäköinnissä
- perustetaan kansallisia älyliikenteen kokeilualueita kaupunkiseuduille ja kehityskäytäviin
- ohjataan julkista rahoitusta älyliikenteen ratkaisujen kehittämiseen ja kaupallistamiseen
- hyödynnetään ITS Europe 2014 -konferenssi tilaisuutena tuoda esiin suomalaista osaamista ja
- lisätään Team Finlandin osaamista älyliikenteen viennin edistämiseen.

Mietinnössään (TuVM 1/2010 vp — VNS 8/2009 vp) tulevaisuusvaliokunta on edellyttänyt hallitukselta toimia puutuotealan tuotannon ja viennin edistämiseksi sekä erityisesti puurakentamisen osaamisen ja työpaikkojen lisäämiseksi. Julkaisussaan (TUVJ 3/2013) tulevaisuusvaliokunta on lisäksi ehdottanut harkittavaksi seuraavia konkreettisia toimenpiteitä:

— Itä-Suomen yliopiston osaksi perustetaan Puuyliopisto, joka kerää yhteen ja integroi puuraaka-aineeseen liittyvän kansallisen ja kansainvälisen osaamisen monialaisiksi tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatioprosesseiksi yhteistyössä muiden korkeakoulujen, sektoritutkimuslaitosten ja yritysten kanssa.

— Suomi asettaa puun uudet käyttömahdollisuudet korkealle omissa strategisissa valinnoissaan siten, että se näkyy mm. sektoritutkimuslaitosten sekä Tekesin tuotekehitys- ja tutkimustoiminnan varojen kohdentamisessa.

— Yritysten kasvuvaiheen rahoituksen turvaamiseksi perustetaan hyvin resursoitu uuden kasvun rahasto, jonka pääomasta riittävä osuus korvamerkitään biotalouteen keskittyvään yritystoimintaan.

Lausunto

Lausuntonaan tulevaisuusvaliokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 15 päivänä marraskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Päivi Lipponen /sd
jäs. Mikko Alatalo /kesk
Harri Jaskari /kok
Kalle Jokinen /kok
Mikael Jungner /sd
Saara Karhu /sd
Markus Mustajärvi /vr

Jaana Pelkonen /kok
Antti Rantakangas /kesk
Leena Rauhala /kd
Juha Sipilä /kesk
Sinuhe Wallinheimo /kok
Pertti Virtanen /ps
Ville Vähämäki /ps.

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Paula Tiihonen,
asiantuntija Olli Hietanen.